

BESLUT
1998-12-02

231-8696-98
83-215

Delgivningskvitto
Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

**BESLUT FÖR DET BEFINTLIGA NATURRESERVATET TREFALDIG-
HETSDALEN, SOLLEFTEÅ KOMMUN, VÄSTERNORRLANDS LÄN.**

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning	Trefaldighetsdalen
Objektnummer	2202002
Kommun	Sollefteå
Socken	Sollefteå
Fastighet	Stg 391 (del av)
Markägare	Sollefteå Kommun
Lägesbeskrivning	3 km ö Sollefteå centrum invid Ångermanlandsälven
Topografisk karta	19 H SO
Ekonomisk karta	19 H 1f
Geokod	19H1F2B0G
Gräns	Reservatets gräns är markerad med heldragen linje på karta, se bilaga 1
Area	2,8 ha
Därav landareal	2,8 ha
Naturtyper	Älvstrandsmiljö, löv och-barrblandskog och tallskog
Naturgeografisk region	30a
Naturvårdsförvaltare	Sollefteå kommun

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet består av en i älvsediment djupt nedskuren ravin. Branta sluttningar i sedimentavlagringar i anslutning till älvar kallas i regionen för nipor. Nipans geologiska underlag är kvartärgeologiska djupa sediment med sand som överlagrat andra mer finkorniga jordar som mo och mjåla. Det är vanligt med flera grundvattenytor i dessa sediment.

Växtligheten är mycket frodig och träden höga vilket indikerar god näringstillförsel. Mitt i reservatet mynnar en källa vilket medför att dalens nedre del är fuktig och blöt. I sluttningen är marken frisk och innanför nipkrönet uppe på platån torr. Trädskiktet i nipan består av en blandning av gran, björk, asp, hägg och al. Uppe på krönet finner man en ren tallskog. Den branta sluttningen och underlaget samverkar till att träd tidigt faller och lägger sig som lågor på marken.

Kärlväxtfloran är typisk för en fuktig älvnipravin med växter i fältskiktet som strätta, (*Angelica sylvestris*), ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*), skogsstjärna (*Trientalis europaea*) och hultbräken (*Phegopteris connectilis*). Mindre vanliga och sällsynta arter som trolldruva (*Actaea spicata*), myskmåra (*Galium triflorum*), dvärghäxört (*Circaea alpina*), skuggviol (*Viola selkirkii*) och storgröe (*Poa remota*) finns också. Rödlistade vedsvampar i reservatet är ullticka (*Phellinus ferrugineofuscus*), rosenticka (*Fomitopsis rosea*), gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*), rynkskinn (*Phlebia centrifuga*).

Historiskt har området med all säkerhet varit mindre trädbevuxet. Enstaka äldre tallar på nipkanten antyder att dalen förmodligen "flankerades" av tall vid sekelskiftets början och den skog som finns i ravinen idag är uppkommen under 1900-talet. I tidningar från 1926 beskrivs dalen som gräsmattebevuxen. Idag närmar sig skogen något man kan säga liknar ett naturskogstillstånd.

ÄRENDETS BEREDNING

19 december 1927 fredades området av länsstyrelsen efter begäran från staden Sollefteå. Man ville skydda den kulturhistoriskt intressanta platsen från människans yxa och proklamerade därför ett naturminnesmärke enligt 1909 års lagstiftning om naturskydd.

Källan i dalens botten tros sedan mycket länge ha använts som offerkälla och för att "dricka brunn". Eftersom den mynnar mot norr drack man för att mota farsoter. I samband med kristendomens inträde så blev sådana källor kallade trefaldighetskällor.

Under åren har tidningsartiklar, Sollefteå församling och privatpersoner uppmärksammat att området saknar skötsel och naturvårdsförvaltare vilket är bakgrunden till att länsstyrelsen fattar detta beslut. Samråd har skett med skogsvårdsstyrelsen och markägaren Sollefteå kommun. Marken är inom stadsplanelagt område och enligt stadsplan skall det vara strövområde och park. Motstående intressen till det redan befintliga naturreservatet finns inte.

Älvområdet nedan Sollefteå är klassat som riksintresse för kulturmiljövården enligt 2 kap 6 § NRL (naturresurslagen). Inga motstående intressen finns redovisade i kommunens detaljplan. Området finns redovisat som ett naturvårdsobjekt (N83031) vid länsstyrelsen.

GRUND FÖR BESLUT

Området representerar en typisk nipravin efter Ångermanlandsälven och har värden i form av intressant geologi och kulturhistoria. Området har även botaniska värden. Området bör skyddas på grund av dess biologiska värden och betydelse för kännedomen om landets natur.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet är förenligt med hushållnings-bestämmelserna i naturresurslagen.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7§ naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Detta beslut innebär att Länskungörelse från 19 dec. 1927 nr 161 upphävs.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara en nipravin, dess vegetation och trefaldighetskälla i orört skick.

Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelser.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning
2. borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
3. utföra utfyllnad eller anordna upplag
4. dika eller dämna
5. dra fram permanent mark- eller luftledning, stängsel eller hägnad
6. anlägga väg, led eller spång
7. avverka eller utföra annan skogsvårdsåtgärd utan länsstyrelsens tillstånd
8. framföra motordrivet fordon
9. upplåta mark för militär övningsverksamhet eller idrottstävling

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som närmare anges i bifogade skötselplan (bilaga 2).

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet

1. utmärkning av reservatsgräns
2. uppsättning av informationstavlor
3. anläggning och underhåll av stigar

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar.
2. plocka eller gräva upp växtdelar eller på annat sätt skada vegetationen. Bär och matsvamp får dock plockas
3. tälta eller göra upp eld
4. klättra i boträd, samla insekter eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet
5. framföra motordrivet fordon
6. rida eller cykla i terrängen utan länsstyrelsens tillstånd
7. skada mark och block
8. uppsätta skylt, göra inskrift e dyl
9. utföra vetenskapliga undersökningar utan länsstyrelsens tillstånd

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan.
Sollefteå kommun ska vara naturvårdsförvaltare

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till miljödepartementet, men skicka eller lämna skrivelsen **till länsstyrelsen**, postadress: Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ni önskar ytterligare upplysningar, ta kontakt med Per Sander telefon 0611-29 078, fax 0611-29680.

I handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Börje Hörnlund beslutande, samt företrädare för förvaltningsenheten och samhällsbyggnadsenheten.

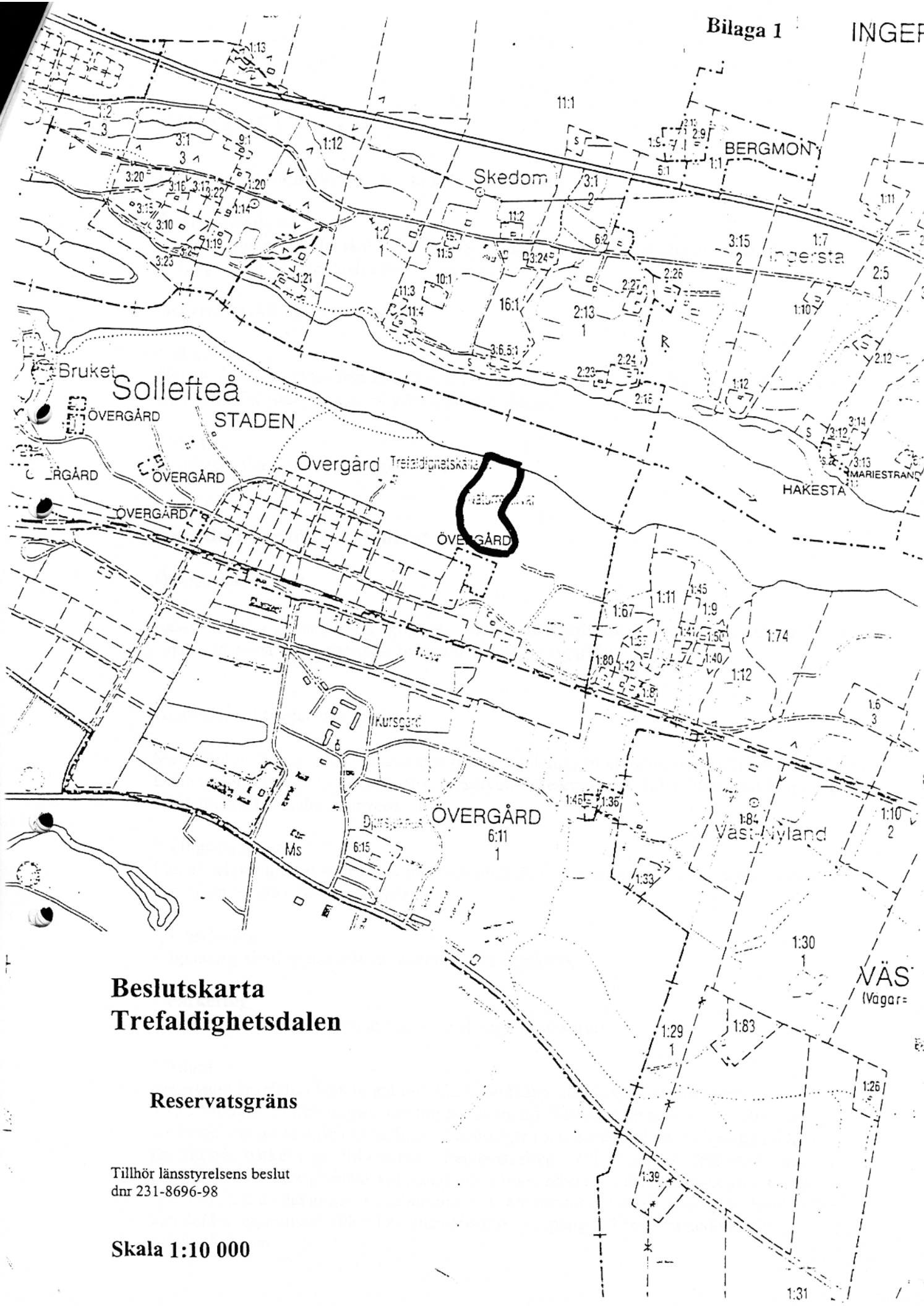
Börje Hörnlund

Per Sander

Samhällsbyggnadsenheten, tel 0611-29 078

Bilaga

- 1 Beslutskarta
- 2 Skötselplan

**Beslutskarta
Trefaldighetsdalen**

Reservatsgräns

Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 231-8696-98

Skala 1:10 000

SKÖTSELPLAN

Disposition och skötsel av mark och vatten

Övergripande mål

Det övergripande målet skall vara att låta området utvecklas på egen hand utan aktiva skogliga åtgärder eller andra skötselåtgärder.

Generella riktlinjer och åtgärder

* Skog

Skogen skall utvecklas fritt av naturligt förekommande processer. Inga skogsbruksåtgärder får vidtas. Om skogsbrand uppstår, skall den släckas.

* Jakt

Ej tillåten (inom stadsplanelagt område)

Anordningar för friluftslivet

Övergripande mål

Reservatet ska göras lättillgängligt för allmänhetens friluftsliv. Det ska dock utnyttjas på sina naturgivna förutsättningar utan större anläggningar för friluftslivet.

Generella riktlinjer och åtgärder

Med ökad information i samband med reservatsbildningen kommer besöksfrekvensen att öka. Detta bedöms inte hota naturvärdena i reservatet. Reservatet skall ha relativt hög servicenivå i förhållande till andra naturreservat.

* Tillgänglighet

Lätt att nå per fot, bil eller cykel från Sollefteå tätort. Stigen ner till källan går i dalgången i den minst branta delen av området.

* Vägvisning

Vägvisning skall finnas från åtminstone sista vägskalet.

* Parkering

Parkeringsplats för tre bilar anläggs vid Övergård, se karta

* Stigar

Reservatet är relativt känt bland infödda Sollefteåbor och besöks förmodligen i viss utsträckning av befolkningen som bor på Övergård. Sollefteå församling har uttryckt önskemål om att få ordna trefaldighetsvandringar i samband med denna kyrkliga högtid. En stig från parkeringen till reservatstigen skall skyltas och utmärkas. Träd märks med blå punkt och vägvisare placeras vid parkering och vid reservatsgräns. Slitaget idag är inte speciellt stort då det är ganska arbetsamt att ta sig ner för dalen och upp igen. Runt källan kan det bli upptrampat vilket kan undvikas med en spång vilken även underlättar tillgängligheten.

Ny stig från källan och upp efter älven mot Sollefteå tätort skall röjas och märkas ut. Den branta stigen från källan upp till Nipkrönet bör om möjligt förses med trappsteg på de brantaste partierna utan att grävning i nipan behöver utföras. En utanpåliggande trapp som förankras på några ställen eller träskivor som skjuts ner i marken bör i första hand övervägas. För att minska den negativa upplevelsen av skrotupplag intill naturreservatet bör ett 3 meter högt plank med förslagsvis bakar från ett sågverk uppföras på en sträcka av 50-75 meter.

*** Rastplatser**

Det kan tänkas vara en god idé att placera ut bänkar eller bänkbord för att göra området mera attraktivt. Detta beslutas av naturvårdsförvaltaren i samråd med länsstyrelsen.

*** Information**

Ett skyltställ med information sätts upp. Skolan, kyrkan, hembygdsföreningen, kommunen, biblioteket och turistbyrån bör ha tillgång till en lätt folder om platsen. Länsstyrelsens hemsida förses Internetinformation.

*** Renhållning**

Området behöver städas av en gång per år.

Utmärkning

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsna reservatsgränsen.

Tillsyn

En gång per år röjs stigen och städningen ses över. Slitaget vid stigen skall följas och ökar det kan man överväga att anlägga trappsteg.

Dokumentation och uppföljning

Den som ansvarar för tillsyn är ansvarig för att utförda åtgärder och kostnader dokumenteras för att möjliggöra uppföljningar och utvärderingar.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Staten genom Naturvårdsverket finansierar engångsåtgärder som information, skyltar, foldrar, skyltställ, parkering och vägvisare. Kommunen ordnar P-skylt, städning och löpande underhåll.

Istandsättningsåtgärder

Skyltställ placeras vid parkering, samt vägvisare och P-skylt
Ravinen städas från allt synligt mänskligt skrot.
Spång över källan anläggs samt en ram runt källan iordningställs
Stig röjs och märk ut efter älven mot samhället.

Litteraturuppgifter

Tidningsartiklar

Nya Norrland: 1982. 2 september

Västernorrlands Allehanda. 1974. 1 nov, 10 juli 1976

Länskungörelse 19 dec 1927. No 161

